A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

פאליטיש אונאפהענגיג נאציאנאל
א צייטונג וועלכע כיט פרייהייט פון אויסדרוק צו אלע שיכטען.

VOLUME XVIII No 7697 | Monday, October 19th, 1931 | יום ב׳, ח״מר חשון, פרשה לך לך, תרצ״ב. | טאראנטא, מאנטאג דער 19־טער אקטאבער, 1931. | PRICE THREE CENTS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY OCT 21 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

אמעריקאנער אידישער קאנגרעס הערט אוים טרויעריגען באריכט וועגען דער אידישער לאגע אין אייראפע

דאס איינציגע לאנד וואו די אידישע לאגע איז אינ׳ם לעצטען יאהר פיעלפאכיג פארבעסערט געווארען איז געווען סאוויעט־רוסלאנד. — דערפאר זענען אבער פארטגעזעצט געווארען די פארפאלגונגען אויף ציוניסטען. — ראביי ווייז האלט שטארקע רעדע ביי 9־טער יעהרליכער קאנווענשאן פונ׳ם קאנגרעס.

פילאדעלפיא, אקט. 18, (איטא).

א בילד פון דער טרויעריגער לאגע פון די אידען אין רומעניע, ליטע, פוילען, דייטשלאנד, און מעקסיקא, איז געמאלען געווארען ביי דער איינטיגער דערעפענונגס סעסיע פון דער 9־טער יעהרליכער קאנווענשאן פון דעם אמעריקאנעם אידישען קאנגרעס.

עטליכע הונדערט דעלעגאטען האבען געהערט א שטארקען אפיעל פון ראביי סטיפען ס. ווייז, דער געוועזענער פרעזידענט פון דעם „קאנגרעס״; פון בערנארד דויטש, דער איצטיגער פרעזידענט, און פון דעם עקזעקוטיוו־סעקרעטאר, מר. ריסשארדס, אז דאס אידישע לעבען אין בער דער גאנצער וועלט זאל איבערגעפארמירט ווערען ביי דעם קומענדען אל־וועלטליכען אידישען קאנגרעס.

דאס איינציגע לאנד וואו דאס אידישע לעבען פארבעסערט געווארען אינ׳ם פארגאנגענעם יאהר, איז געווען סאוויעט־רוסלאנד, האט דער באריכט גע־ליטעט, דערפאר אבער זענען פארטגעזעצט געווארען די פארפאלגונגען אויף די ציוניסטען, האט געליטעט דער זעלבער באריכט פון דער אדמיניסטראטיווער קאמיטע.

עס איז אויך באריכטעט געווארען וועגען דער דיסקרימינאציע געגען אידען אין די אוניווערזיטעטען און ביי באשעפטיגונגען אין די פאראייניגטע שטאטען. אידישע סטודענטען אין די מעדיציניש־קאלעדזישע זענען געצוואונגען געווען צו פארלאזען צוליעב דער דיסקרימינאציע, און פאהרען אין אויסלאנד צו קריגען א גרעס.

ס.א. עדיסאן נעשטארבען

וועסט ארענדש, נ. דזשיי., אקט. 18.

היינט פריה איז אין זיין היים גע־שטארבען דער באריהמטער אמעריקאנער דערפינדער טאמאס א. עדיסאן, אין על־טער פון איבער 80 יאהר, נאכדעם ווי ער

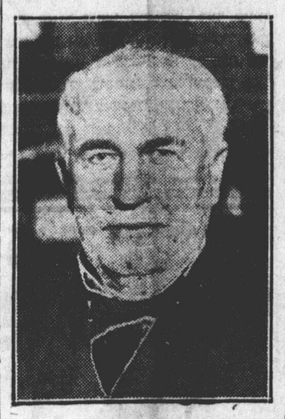

טאמאס א עדיסאן

האט עטליכע וואכען נאכאנאנד זיך גע־פונען אין א גוסס/ריגען צושטאנד.

ביי זיין טויטען־בעט זענען געשטאנ־נען זיין קראנקע פרוי, זיין זוהן און די פאר איינקלאר, ווי אויך זיין פערזענלי־כער דאקטאר, הובערט ס. האווע.

נאך שבת פארנאכט האט מען פאר־אויסגעזעהן אז די שטונדען פונ׳ם אמע־ריקאנער דערפינדער זענען געצעהלט.

טרויער מעסערזשעס פון איבער׳ן גאנ־צען לאנד זענען דערהאלטען געווארען פון דער פאמיליע.

פארשארפטע שוך־סי־טואציע אין א״י ווערט אויסגעגליכען

ירושלים, אקט. 18, (איטא).

די פארשארפטע סיטואציע וועגען די העברייאישע שולען אין ארץ־ישראל וועט אויסגעגליכען ווערען, נאכדעם ווי די אי־דישע אגענטור האט מסכים געווען צו שנייידען 16 אנשטאט 20 טויזענט פונט שטערלינג, בתנאי אז איהר טייל צו די שולען וועט ניט איבערשטייגען פעריציג טויזענט פונט, און אז דער „ישוב״ וועט צוטראגען די איבעריגע פינף טויזענט.

דורך דעם וואס די לעהערער האבען אונגענעגבען א מאנאט ווייטדזשעס האב־בען זיי ביינעשטייערט 7 טויזענט פונט. די אגענטור האט אויך מסכים געווען צו באטראכטען די פאסיגקייט פון יעדען מיטגליד פון דעם סטעף פון דער עקזע־קוטיווע. דאס געלט פונ׳ם מאנאט ווייר דזשעס פון די לעהערער וועט זיין אלס בענעפיט פאר דער דערציאונג.

עלטערער מאן שיער פארזונקען אין א ריי־מינער בלאטע

אין א פארזוך צו מאבען א „שארט קאט״, קיין אוקזוויל, האט דער 57־יאהריי־גער טאמאס טשעמבערס, שיער פארלוי־רען זיין לעבען שבת אוועגט, ווען ער פארזונקען געווארען אין א ליימיגער בלאט־טע ארום עשבריידזש בעי, און איז דאר־טען געלעגען פולע צוויי שעה, בען הילף איז אנגעקומען.

ניט ווייט פונ׳ם פלאץ וואו ער איז פארזונקען געווארען, אויף קאמיישאנערס סטריט, האבען ארבייטער געארבייט מיט א „סטים שאוועל״, און ווען זיי האבען דערהערט זיינע הילפס רופען, זענען זיי געקומען. איהם צו הילף. דער ערשטער צו דערהערען זיינע קולות איז געווען דער 23־יאהריגער פוירנזוזאן קארר, א נאכט שומר ביי דער פירמע קילמער, באדבער קאנסטראקשאן קא.

כינע לאזט ווייסען דער פעלקער־ליעג אז איר ארמיי איז שוין גרייט צו קעמפען געגען דער יאפאנעזישער אי[illegible]יע

N.Y. Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK N.Y.

דאס הייסט אז כינע האט שוין אפיציעל דערקלערט [illegible] יאפאן. — מען גלויבט אז רוסלאנד וועט ניט בלייבען גלייכגילטיג. — [illegible]ר־ליעג קרייזען טראכט מען וועגען אן עקאנאמישען באיקאט אין דער מ[illegible]יער סיטואציע. — יאפאנעזישע ארמיי באפעסטיגט זיך דערווייל אין מוקדען.

פעיפינג, אקט. 18.

די כינעזישע רעגירונג האט אינסטרו־אירט איהר פארטעטער ביי דער פעל־קער־ליעג, דר. אלפרעד שע, אז ער זאל אינפארמירען דער ליעג, דאס כינע וועט אין דער צוקונפט באקעמפען מיט שווערד און ביקס יעדען פארזוך פון די יאפאנע־זער צו פארכאפען נאך כינעזישע טערי־טאריע, אין אנדערע ווערטער מיינט עס, אז דערמיט האט כינע אפיציעל באקאנט־געמאכט דאס זי דערקלערהרט קריעג צו יאפאן.

די דאזיגע אינסטרוקציעס זענען א רעזולטאט פון דעם וואס יאפאן פארגרע־סערט אלץ איהר מיליטערישע אקטיוויי־טעט אין מאנדזשוריע, כינע שרעקט זיך פאר דער געפאהר, אז די יאפאנעזער גרייטען זיך צו פארבייבען אין מאנדזשו־ריע פאר׳ן נאצען ווינטער.

באריכטען פון מוקדען גיבען איבער, אז די יאפאנעזער זוכען צו פארכאפען קאמפאנצטע, 107 מייל פון מוקדען. דערמיט וויל יאפאן ארומרינגלען כינע׳ס מיליטערישע הויפט־קוואַרטיר אין טשינ־טשאו און צושמעטערען זי.

פון מאנ׳ילא ווערט באריכטעט, אז די 15 טויזענט יאפאנעזישע איינוואוינער אויף די פילי׳פינען זענען אינסטרואירט געווארען פונ׳ם יאפאנעזישען קאנסול צו זיין גרייט צו אנטלויפען ווען עס וועט נויטיג זיין, אויס מורא פאר אן אנטי־יא־פאנעזישען אויסברוך.

אידישער דעפוטאט אין פוילען ווייזט אז אויף דיסקרימינאציע געגען אידען

וואַרשע, אקט. 18, (איטא).

א שארפע אנקלאגע, אז מען דיס־קרימינירט אין פוילען געגען אידען אלס לעהרער אין די רעגירונגס־שולען, איז גע־טאכט געווארען אין פוילישען סעים דורך דעם אידישען דעפוטאט סאמערשטיין.

דער אידישער דעפוטאט האט אנגע־וויזען, אז צווישען 4,669 לעהרער אין די עלעמענטארע שולען זענען פאראן בלויז 122 אידען, פון וועלכע 110 האבען פרוי־געלערענט אין עסטרייך און גאליציע, אזוי אז אין גאנץ פוילען זענען איצט פאראן בלויז 12 אידישע לעהרער.

כאטש עס זענען איצט פאראן אין לאנד 369 ניט־פארנומענע לעהרער־שטע־לעס, ווייל עס איז פאראן א מאנגעל אין לעהרער, אלס רעזולטאט פון די צוואנג־עקזאמענס וואס ווערען פון זיי געפא־דערט, ווייל מען אבער ניט אנשטעלען קיין אידען אויף די דאזיגע פאסטענס, האט דעפוטאט סאמערשטיין זיך באקלאגט. ער האט דערביי דערצעהלט, אז פון 317 אפליקאציעס פון אידישע לעהרער האט מען נוטנעהייסען בלויז איינע. דעפוטאט סאמערשטיין האט פארענדיגט מיט א פארזאג, אז אין דער פרעגע פון אידישע לעהרער אין פוילען דארפן אלע אידישע פארטייען זיך אנשליסען צו א גאנץ.

מאכמעדאנישער פי־רער לייקענט וועגען כאליפאט אין א״י

לאנדאן, אקט. 18, (איטא).

שאוקאט אלי, מאכמעדאנישער פיה־רער פון אינדיע, האט געלייקענט, אז די אינדישע מאכמעדאנער פלאגען ווידער צו שאפען דעם כאליפאט אין ירושלים, מיט דעם געוועזענעם טערקישען סולטאן, אב־דעל מעגואיד, אלס כאליף.

טראץ דער אפלייקענונג, האלט מען דא אבער ניט, אז דער פלאן איז אינגאנ־צען אויפגעגעבען געווארען. מען גלויבט, אז די אפלייקענונג איז געקומען דערפאר, וואס דער פלאן איז פריהצייטיג ארויס אין דער עפענטליכקייט, און א צאהל מאכמעדאנישע לענדער האבען געגען דעם שטארק פראטעסטירט.

„עמעס״ וויל אז אידישע שרייבער זא־לען העלפען אפיקורסים־באוועגונג

מאסקווע, אקט. 17, (איטא).

א פאדערונג אז פראלעטארישע און סתם סאוויעטישע שרייבער זאלען צי־שטעלען קונסטלערישע ווערק, וואס זא־לען באקעמפען די אידישע רעליגיע, ווערט איצט געמאכט אין די הייגע אידישע קא־מוניסטישע צייטונגען.

„די סאוויעטישע פראלעטארישע שרייבער, ווערט געזאגט אין אן ארטיקעל וואס איז ערשינען אין „עמעס״, דארפען ניט נעהן אין דעם וועג פון די אמאליגע אידישע שרייבער - פרוידענקער און משכילים ווי אפסענפעלד, נאטלאבער, י. ל. נאדראן, עטינגער, ווינטשעווסקי, ראַ־זענפעלד, לינעצקי, פרץ און פינסקי. הנם יענע שרייבער האבען אריינגעבראכט אנ־טי־רעליגיעזע מאטיוון, האבען זיי בליין אפגעשפעט און אטאקירט די רעליגיעזע מנהגים, וואס איז לויט זייער מיינונג גע־ווען א שטערונג צו בילדונג און אויפ־קלערונג.

דער ארטיקעל באקלאגט זיך דאן ווייטער, אז טראצדעם וואס רעליגיע שטעלט זיך גאך טריט אויף טריט אין וועג פון דער סאציאליסטישער בויאונג, פיהרען זיך די אידישע שרייבער אזוי „ווי זיי וואלטען שוין פארענדיגט אלע חשבונות מיט׳ן רבונו־של־עולם.

פוילישע סטודענטען בושעווען ווידער

וואַרשע, אקט. 18, (איטא).

אנטיסעמיטישע סטודענטען האבען דא היינט דעמאנסטרירט. אויך איז דאס זעלבע פארגעקומען אין לעמבערג. דאר־ט נעמען געווארען צו דער געלעגענהייט וואס א נייער שולייאהר הויבט זיך אן.

די פענסטער פון דער אידישער „אל־דעמישער חוז״ זענען צושמעטערט געווא־רען. א קריסטליכער ארבייטער וועלכער איז פונקט פארביינענאנגען און ער איז אנגענומען געווארען אלס איר, איז שווער פארוואונדעט געווארען.

סטענדערד טעאטער טרופּע מארגען אין האמילטאן

די גאנצע סטענדערד טעאטער טר־ופּע וועט מארגען (דינסטאג) גאסטראלי־רען אין האמילטאן, צום בענעפיט פון דעם ארבייטער רינג ברענטש 384. די טרופּע וועט אויפטרעטען אין דער נרענד אפערא הויז, און עס וועט געשפּיעלט ווערען די שעהנע פיעסע „אזוי איז דאס לעבען״.

אזוי ווי דאס איז דער ערשטער גאסטראל פון דער טעאטער קונסלער טרופּע אין האמילטאן, ווערט דעריבער דערוואַרט, אז די פאַרשטעלונג מארגען אויוענט זאל זיין גוט באזוכט.

אמעריקאנער אידישער קאנגרעס הערט אוים טרויעריגען באריכט וועגען דער אידישער לאגע אין אייראפע

דישע לעבען איז פארבעסערט געווארען אינ׳ם פארגאנגענעם יאהר, איז געווען סאוויעט־רוסלאנד, האט דער באריכט גע־ליטעט, דערפאר אבער זענען פארטגע־זעצט געווארען די פארפאלגונגען אויף די ציוניסטען, האט געליטעט דער זעלבער באריכט פון דער אדמיניסטראטיווער קא־מיטע.

עס איז אויך באריכטעט געווארען וועגען דער דיסקרימינאציע געגען אידען אין די אוניווערזיטעטען און ביי באשעפ־טיגונגען אין די פאראייניגטע שטאטען. אידישע סטודענטען אין די מעדיציניש־קאלעדזישע זענען געצוואונגען געווען צו פארלאזען צוליעב דער דיסקרימינאציע.

מעדיקעל דיגרי.

ראביי ווייז האט אין זיין רעדע גע־בעטען די אידען צו אויסהאלטען גענוג מוט צו קענען דיקטירען די באשלוסען.

בערנארד דויטש האט דערקלערהרט, אז די וועלט האט נאך ניט שלום געמאכט מיט די אידען, און עס איז נויטיג א נייע אידישע פסיכאלאגיע אין א נייעם אידי־שען שטאנדפונקט צו באקעמפען די דאזיגע אפגעזונדערטקייט פון אידען.

מר. דיטשארדס האט דערקלערהרט, אז א נייע געזעלשאפטליכע פארענט־וואַרטליכקייט איז נויטיג, אז די מעדיציניש־קאלעדזישע זענען געצוואונגען געווען צו אויבערגעגעבען, אז דער עקאנאמישער קריז האט געשעדיגט די ארבייט פון קאנ־פאלוצונג געשאפען ווערען.

עס איז דעריבער א קאמף צווישען די מיליטאריסטען און אנטי־מיליטאריס־טען אין אמעריקע.

קאמף צווישען נייווי און פרעזידענט הואווער פארשארפט זיך

וואשינגטאן, אקט. 18.

א ביטערער קאמף ווערט איצט דער־ווארט צווישען פרעזידענט הואווער און די אמעריקאנער נייווי־מיליטאריסטען, איבער דער פראגע וועגען שניידען די נייי־ווי־אויסגאבען פאר׳ן קומענדען יאהר.

דער נייווי־בודזשעט פון לעצטען יאהר האט באטראפען 360 מיליאן דאלאר, אבער צוליעב דעם וואס א גרויסער דע־פיציט ווערט דערוואַרט, האט פרעזידענט הואווער פארלאנגט אז דער בודזשעט פון קומענדען יאהר פאר דער נייווי זאל פאר־קלענערט ווערען אויף 20 מיליאן דאלאר. דער נייווי־סעקרעטערי, טשארלז פרענ־ציס עדעמס, האט אבער פארלאנגט, אז ניט נאר זאלען די אויסגאבען ניט געשניי־טען ווערען אויף 20 מיליאן, נאר אז זיי זאלען נאך פארגרעסערט ווערען אויף 41 מיליאן.

אין קאנגרעס, וואו די פראגע וועט אויסגעעפעפט ווערען, ווערט א ביטערער קאמף דערוואַרטט. איינינג קאנגרעסלייט, ווי צום ביישפּיעל דער טשערמאן פון דער „האוז נייווע קאמיטע״, פרעד א. בריט־טען, האט דערקלערהרט, אז אין א צייט פון מלחמה צווישען יאפאן און כינע, קאן זיך אמעריקע ניט דערלויבען צו בלייבען „ניט צוגעגרייט״ פאר א וועלכער עס איז „עמיי־ידישענסי סיטואציע״ וועלכע זאל

פרוי מערדעריך צו־שלאגען און נעשאסען פון אומבאקאנטען מאן

אויף א מיסטעריעזען אופן איז א מאַ־ראנטער פרוי שבת אוועגט געשאסען גע־ווארען פון אן אומבאקאנטען מאן, וועמען די פאליציי האט נאך ניט געכאפט און זי האט אפילו קיין שפור צו איהם.

דער ברוטאלער אקט איז באגאנגען געווארען אין א ביוטי־פארלאר איבער וואולווארטס סטאר אויף בלור סטריט לעבען דאוועקארט. פון די סמנים איז צו זעהן אז פריהער האט ער זי מערדער־ליך צושלאגען מיטן צווייטען זייט פון דע־וואלווער און נאכדעם האט ער זי געשאס־כען.

עס ווייזט אויס אז דער מאטיוו פון זיין אקט איז ניט געווען קיין רויבעריי, לויט ווי די פרוי האט פריהער געדענקט, ווארנס נאכדעם ווי ער האט איהר גע־שאסען איז ער אנטלאפען ניט צוריהרעו־ריג זיך אפילו צום געלט.

די פרוי וועלכע געפינט זיך איצט אין א קריטישען צושטאנד אין דזשענע־ראל האספיטאל הייסט מיס אסתר מעי־לוני, און זי איז די איינענטימערין פונ׳ם ביוטי־פארלאר.

זשאבאטינסקי איז געגען צענזוס אין א״י ווייל עס טויג ניט פאר אידען

פאריז, אקט. 18, (איטא).

עס וואלט געווען א זעלבסטמארד פאר אידען צו העלפען דורכפיהרען די

נארקי׳ס „נא דניע״ היינט אוועגט אין סטענדערד

היינט אוועגט ווערט אין סטענדערד טעאטער נענעבען די דריטע ליטעראַרישע פארשטעלונג פונ׳ם סעזאן, פון דער סטענ־דערד טעאטער טרופּע. עס ווערט היינט אוועגט געשפּיעלט מאקסים גארקי׳ס בא־רימטע מייסטערווערק „נא דניע״ (אויפ׳ן אפגרונט).

דאס וועט זיין דער דריטער „ליטע־ראַרישער מאַנטאַג״ פון א גאנצער רייע אזעלכע „היטעראַרישע מאַנטאַגען״ אין פארלויף פון דעם ווינטער — אויב דער אינטעליגענטער טעאטער־עולם פון טאַ־ראנטא וועט באזוכען די בעסערע פאר־שטעלונגען, אזוי ווי צו דעם צווייטען ליי־טעראַרישען מאַנטאַג.

פאר קומענדען מאַנטאַג איז, לויט ווי עס ווערט פארשפּאַנען, צוגעגרייט געוואַ־רען נאך א „פערל״פונ׳ם בעסערען רע־פּערטואר.

נאך אפים שטונדען: טרינינטי 1446.

גיינבערג נ.א.

גלאס - דיקלער

GLASS - DI

465 בעי סט.

1169 — 1168

אוועגט אנצערט

SID DO

נאך דיקלער

GLASS - DI

אנדערל

אנדערל

אנדערל